

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2023-2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE
1.3. Departamentul	SCOALA DOCTORALA DE ISTORIE
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Doctorat
1.6. Programul de studii	Programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Protejarea patrimoniului cultural: concepte, politici, strategii			2.2. Cod disciplină	SDI 105		
2.3. Titularul activității de curs	Prof. Dr. Sergiu Musteață						
2.4. Titularul activității de seminar							
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	28	3.3. seminar/laborator	
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					7

3.7 Total ore studiu individual	97
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Absolvirea Facultăților de profil umanist
4.2. de competențe	Abilitatea de a privi problematic și strategic aspecte ale protejării patrimoniului cultural atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Înțelegerea moștenirii culturale ca parte a dezvoltării durabile. Capacitatea de interpretare și sinteză a domeniului patrimoniului cultural. Încadrarea problemelor patrimoniului cultural în contexte de dezvoltare strategică și durabilă.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu o capacitate de minim 20 de locuri, acces al studenților la Internet, la bibliotecă și la Baze de Date On-line
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală de seminar cu o capacitate de minim 20 de locuri, acces al studenților la Internet, la bibliotecă și la Baze de Date On-line

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea tendințelor europene și mondiale în domeniul protejării patrimoniului cultural; C2. Utilizarea prevederilor normative privind protejarea patrimoniului cultural în România; C3. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate referitoare la locul strategic al patrimoniului cultural în dezvoltarea durabilă a României.
Competențe transversale	C4. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului; C5. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; analiză critică, cercetare comparativă, conștientizarea necesității învățării pe tot parcursul vieții.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Însușirea noțiunilor și conceptelor de bază privind domeniul patrimoniului cultural. Utilizarea limbajului specific domeniului moștenirii culturale. Analiza și interpretarea problemelor caracteristice domeniului patrimoniului cultural. Aplicarea în practică, transferul de experiență și propuneri de rezolvare a problemelor în domeniul patrimoniului cultural. Cursul se încadrează perfect în contextul programului de studii prin faptul că oferă oportunitate studenților de ași dezvolta abilitățile de analiză a problemelor de protejare, promovare și valorificare durabilă a patrimoniului cultural.
7.2 Obiectivele specifice	Stăpânirea conceptelor de bază cu care operează actele internaționale și naționale în domeniul patrimoniului cultural, precum și a tendințelor europene și mondiale privind patrimoniul cultural și dezvoltarea durabilă. Studenții trebuie să cunoască cadrul deciziilor internaționale în domeniul dezvoltării durabile și locul patrimoniului cultural în aceste politici și strategii de dezvoltare; să utilizeze cunoștințele obținute la curs în cadrul activităților de protejare, management și educație a patrimoniului cultural. Studenții trebuie să însușească importanța participării comunității în procesele decizionale care vizează moștenirea culturală și dezvoltarea durabilă a societății. Totodată, ei trebuie să analizeze critic situația moștenirii culturale din România pe baza actelor existente și să-și formeze aptitudini de cercetare a problemelor privind protecția patrimoniului cultural și dezvoltarea durabilă a României.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Scopul și sarcinile cursului. Concepte, noțiuni și teorii privind politicile și strategiile de protejare, promovarea și valorificare a patrimoniului cultural	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică	4 ore
2. Politici culturale în România: trecut, prezent și viitor	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică, comparația, demonstrația cu ajutorul documentelor publice	4 ore
3. Strategiile dezvoltării durabile – unde-i patrimoniul cultural	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică, demonstrația cu ajutorul textelor normative ale României	4 ore

4. Decizii ONU, UNESCO și UE în dezvoltarea durabilă a patrimoniului cultural	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică, comparația, demonstrația cu ajutorul deciziilor acestor organizații	4 ore
5. Rolul societății civile și comunităților în dezvoltarea durabilă și protejarea patrimoniului cultural	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică, comparația, demonstrația cu ajutorul paginilor web și publicațiilor acestor organizații	4 ore
6. Rolul organizațiilor internaționale în dezvoltarea durabilă și protejarea patrimoniului cultural: IUCN, ICOMOS, ICCROM	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică, comparația, demonstrația cu ajutorul paginilor web ale organizațiilor, publicațiilor și altor acte promovate de aceste instituții	4 ore
7. Exemple și bune practici de implicare a patrimoniului cultural în strategiile dezvoltării durabile	Prelegerea, problematizarea, dezbateră, conversația euristică, comparația, demonstrația cu ajutorul publicațiilor și paginilor web ale proiectelor și/sau strategiilor din diverse state ale lumii	4 ore

Bibliografie

1. Albert, M.-T.; Richon, M.; Viñals, M. J.; Witcomb, A. (eds.) Community development through World Heritage, World Heritage papers Vol. 3, 2012
2. Chirikure, S.; Pwiti, G., Community Involvement in Archaeology and Cultural Heritage Management: An Assessment from Case Studies in Southern Africa and Elsewhere; *Current Anthropology*, Vol. 49, No. 3, 2008, pp. 467-485.
3. English Heritage Policy Statement on Restoration, Reconstruction, and Speculative Recreation of Archaeological Sites including Ruins, English Heritage, London, 2001.
4. European Expert Network on Culture: Mapping of Practices in the EU Member States on Participatory Governance of Cultural Heritage, 2015
5. Göttler, Monika, Matthias Ripp (eds.), Community Involvement in Heritage Management. OWHC, Regensburg, 2017.
6. Grove, L., S. Thomas (eds), Heritage Crime: Progress, Prospects and Prevention, Palgrave Macmillan, 2014.
7. Guidance on the development of legislation and administration systems in the field of Cultural Heritage, 2nd edition, Council of Europe Publishing, Strasbourg/ Orientation pour le développement de législations et de systèmes de gestion du patrimoine culturel, 2eme edition, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2011.
8. Historical Perspective of Heritage Legislation. Balance between Laws and Values, Tallinn: ICOMOS Estonia, 2017
9. International Charters for Conservation and Restoration, Monument and Sites, vol. 1, second edition, Paris: ICOMOS, 2004
10. KING, T. F., Cultural Heritage Preservation and the Legal System with Specific Reference to Landscapes. Landscape under Pressure, Springer, 2006, 243-254.
11. Li, Y.; Hunter, C., Community involvement for sustainable heritage tourism: a conceptual model, *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, Vol. 5 Issue: 3, 2015, pp. 248-262
12. Musteață, S., Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural în România. Culegere de studii, Chișinău/Iași, Editura ARC, 2014
13. Musteață, S., Ș. Caliniuc, *Current Trends in Archaeological Heritage Preservation: National and International Perspectives*. Proceedings of the international conference, Iași, Romania, November 6–10, 2013, Oxford, BAR International Series 2741, 2015
14. Musteață, S., Standarde pentru arhivele arheologice în Europa vs. situația din România și Republica Moldova. In: S. Musteață, (ed.), *Tendențe curente în protecția patrimoniului arheologic în România și Republica Moldova*, Chișinău/Iași, Editura ARC, 2016, 83-92.
15. Musteață, S., „Community Archaeology in Eastern Europe. An Example from the Republic of Moldova”, Jameson, John H. and Sergiu Musteata (eds), *Transforming Heritage Practice in the 21st Century - Contributions from Community Archaeology*. One World Archaeology Series. Springer, 2019.
16. Musteață, S., (ed.), *Managementul patrimoniului mondial: de la situația din România la exemple de bune practici*, Chișinău / Cluj-Napoca, Editura ARC / Editura MEGA, 2020
17. Musteață, S., „Tighina-Bender Fortress – (Re)Inventing a Museum”, *Culture. Society. Economy. Politics*, vol.1, no. 1, 2021, p. 21-40, <https://doi.org/10.2478/csep-2021-0003>
18. Musteață, S., „Patrimoniu cultural”, Dorina Roșca, Lidia Cotovanu (coord.), *Republica Moldova: 30 de ani în 30 de cuvinte*, Chișinău, Editura Cartier, 2022, p. 431-447
19. Oberländer-Târnoveanu, Irina, Patrimoniul arheologic național: politici, documentare, acces, In *Plural. History. Culture. Society*, vol. 1. No. 1-2, 2013, 7-36.
20. SOLAR, G., *Site management plans: What are they all about?* World Heritage Review. 31, 2003.
21. Vaida, Eugen, Ileana Burnichioiu, „Societatea civilă și patrimoniu cultural în România. Proiectul „Ambulanța pentru monumente”, *Plural. History. Culture. Society*, vol. 6, no. 2, 2018, 206-215.

22. Višnja Kisić and Goran Tomka, *Fundraising. Learning kit for heritage civil society organizations*. The Hague: Europa Nostra, 2018
23. Wijesuriya, G; Court, S., *People-centred approaches to the conservation of cultural heritage: living heritage*, ICCROM, 2015

Surse On-Line:

1. <http://culture/coe.int> - Consiliul Europei
2. <http://www.icomos.org> - ICOMOS – The International Council on Monuments and Sites
3. <http://www.unesco.org> – UNESCO
4. <https://www.iccrom.org/> - ICCROM - International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property
5. https://europa.eu/european-union/index_ro - UE
6. <http://www.guv.ro/> - Guvernul României
7. <http://www.cultura.ro/> - Ministerul Culturii și Identității Naționale
8. <https://patrimoniul.ro/> - Institutul Național al Patrimoniului

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul formează importante competențe care permit cunoașterea principalelor concepte, teorii, politici și strategii de protejarea, promovare și dezvoltarea durabilă a patrimoniului cultural, atât la nivel național, cât și tendințele europene și mondiale. Totodată, prin intermediul acestui curs se vor accentua rolul societății civile, comunității și asociațiilor profesionale în procesul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor și strategiilor în domeniul patrimoniului cultural.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea noțiunilor fundamentale ale domeniului protejării, promovării și valorificării patrimoniului cultural	Examen scris și oral (lucrare scrisă și prezentare)	100%
10.5 Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea informațiilor fundamentale privind politicile și strategiile de protejare, promovare și valorificare a patrimoniului cultural, cuprinse într-un calup informativ distinct, dedicat disciplinei și oferit doctoranzilor pe parcursul activității didactice. • Capacitatea de a utiliza prevederile actelor oficiale ale României și organizațiilor internaționale atât în cadrul proiectelor de cercetare, cât și de management a bunurilor culturale. 			

Data completării: 11.06.2023

Semnătura titularului de curs

Data avizării în CSD: 12.06.2023

Semnătura directorului SDI